

O činnosti obvodných bankských úradov

Čo sú obvodné bankské úrady:

- Obvodné bankské úrady plnia úlohy hlavného dozoru orgánov štátnej banskej správy.
- Obvodné bankské úrady sú predovšetkým výkonnými orgánmi štátnej banskej správy.
- Obvody pôsobnosti obvodných bankských úradov určuje vyhláška MH SR č. 333/1996 Z.z., ktorou sa určujú obvody pôsobnosti obvodných bankských úradov.
- Obvodné bankské úrady sú podriadené Hlavnému bankskému úradu.
- Na čele obvodného bankského úradu je predseda, ktorého vymenúva a odvoláva predseda Hlavného bankského úradu.

Kompetencie, práva a povinnosti obvodných bankských úradov:

Pri výkone hlavného dozoru obvodné bankské úrady:

- v súvislosti s plnením úloh pri výkone hlavného dozoru vykonáva prehliadky objektov, zariadení a pracovísk a pritom kontroluje, ako sa plnia povinnosti vyplývajúce z bankského zákona, zákona SNR č. 51/1988 Zb., zákona č. 58/2014 Z. z. a predpisov vydaných na ich základe, ak upravujú ochranu a využívanie ložísk nerastov, bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a bezpečnosť prevádzky, zabezpečenie chránených objektov a záujmov pred účinkami banskej činnosti, pri výrobe, uskladňovaní a používaní výbušnín, výbušných predmetov a munície, ako aj iných všeobecne záväzných právnych predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, bezpečnosti technických zariadení a pracovných podmienok vrátane predpisov o požiarnej ochrane v podzemí,
- zisťujú na mieste stav, príčiny a následky závažných pracovných úrazov v organizáciách, pri ktorých nastala smrť, došlo k strate orgánu alebo jeho funkčnosti; ďalej zisťujú na mieste stav, príčiny a následky závažného ohrozenia bezpečnosti prevádzky v organizácii alebo celospoločenského záujmu, najmä bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- nariaďujú odstrániť zistené závady a nedostatky. Na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky sú oprávnené nariaďovať nevyhnutné opatrenia. Ak zistia závady, ktoré zrejme a bezprostredne ohrozujú celospoločenský záujem, najmä bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, bezpečnosť prevádzky a technických zariadení, prípadne majetku a ktoré nemožno ihneď odstrániť, nariaďujú zastavenie prevádzky organizácie alebo jej časti, prípadne ich technických zariadení, a to v nevyhnutnom rozsahu až do odstránenia závad,
- sú povinné bez zbytočného odkladu preskúmať odôvodnenosť požiadavky odborového orgánu na prerušenie práce podľa osobitného predpisu,
- dozerajú na stav, vybavenie a činnosť banskej záchranej služby a preverujú odbornú spôsobilosť jej vedúcich zamestnancov s výnimkou zamestnancov hlavných bankských záchranných staníc a obvodných bankských záchranných staníc,
- dozerajú, či organizácie riadne vedú evidenciu a registráciu pracovných úrazov a vyhodnocujú zdroje a príčiny úrazovosti,

- preverujú, či organizácia vykonávajúca banskú činnosť alebo činnosť vykonávanú banským spôsobom je spôsobilá vykonávať skúšky a revízie, montovať, opravovať vyhradené technické zariadenia slúžiace na vykonávanie banskej činnosti alebo činnosti vykonávanej banským spôsobom, vydávajú jej príslušné povolenie, prípadne jej toto povolenie odnímajú,
- kontrolujú vykonávanie prehliadok a skúšok technických zariadení,
- preverujú skúškami u pracovníkov znalosť predpisov, ktorú títo pracovníci potrebujú na výkon riadiacich a kontrolných funkcií. Posudzujú odbornú spôsobilosť pracovníkov na výkon vybraných funkcií a vydávajú im osvedčenia alebo oprávnenia na výkon funkcií, prípadne im tieto osvedčenia alebo oprávnenia odnímajú,
- plnia úlohy orgánu zodpovedného za posudzovanie odpadov z ťažobného priemyslu umiestnených na odvaloch, odkaliskách alebo iných úložiskách hmôt,
- určujú, menia alebo zrušujú chránené ložiskové územia a dobývacie priestory a vedú ich evidenciu, vydávajú predchádzajúce rozhodnutie na zmluvný prevod dobývacieho priestoru,
- povoľujú otváрку, prípravu a dobývanie výhradných ložísk a v určených prípadoch vyhľadávanie a ložiskový geologický prieskum výhradných ložísk banskými dielami; pred zastavením prevádzky v banských dielach a lomoch povoľujú ich zabezpečenie alebo likvidáciu hlavných banských diel a lomov, predlžujú platnosť povolení banskej činnosti, povoľujú banské diela a banské stavby pod povrchom vrátane stavieb na povrchu bezprostredne slúžiacich ich prevádzke, a to ťažné veže, jamové budovy, strojovne ťažných strojov, ventilátorovne a banské stavby slúžiace otváрке, príprave a dobývaniu výhradného ložiska a úprave nerastov v súvislosti s ich dobývaním v lomoch a skrývkach v hraniciach vymedzených čiarou skutočne vykonanej skrývky alebo vykonávanej ťažby, pokiaľ sa nevykonala rekultivácia pozemku a ich užívanie, zmeny a odstránenie,
- určujú nevyhnutné opatrenia, najmä poradie a spôsob vydobytia výhradných ložísk, ak by otvárkou, prípravou a dobývaním bola ohrozená prevádzka alebo využitie výhradného ložiska v dobývacom priestore inej organizácie,
- nariadujú, ak je to z hľadiska bezpečnosti prevádzky nevyhnutné, aby časť výhradného ložiska v dobývacom priestore jednej organizácie vydobyla iná organizácia, alebo ak je potrebné, aby si organizácia zriadila banské dielo v dobývacom priestore inej organizácie; rovnako postupujú, ak je nevyhnutné spoločné užívanie banských diel a zariadení,
- povoľujú dobývanie ložísk nevyhradených nerastov, ako aj zabezpečenie banských diel a lomov a likvidáciu hlavných banských diel a lomov, banské stavby slúžiace dobývaniu ložiska nevyhradeného nerastu a úprave nerastov v súvislosti s ich dobývaním vrátane umiestnenia stavby, ich užívanie, zmeny a odstránenie, v lomoch v hraniciach územia vymedzeného v rozhodnutí o využití územia na dobývanie ložiska nevyhradeného nerastu, ak sa nevykonala rekultivácia pozemku,
- vydávajú záväzné stanovisko na povolenie stavieb a zariadení v chránenom ložiskovom území a chránenom území pre osobitné zásahy do zemskej kôry a k rozhodnutiu o využití banských diel, banských stavieb a lomov na iné účely po trvalom zastavení prevádzky v banských dielach a lomoch,

- nariaďujú vyhotovenie alebo doplnenie banskomeračskej a geologickej dokumentácie, ak chýbajú, sú neúplné alebo ak sú v nich závady,
- povoľujú sprístupňovanie banských diel a starých banských diel pre muzeálne a iné účely a práce na ich udržiavaní v bezpečnom stave, osobitné zásahy do zemskej kôry a zabezpečenie alebo likvidáciu starých banských diel,
- v rámci inšpekčnej činnosti preverujú podania fyzických osôb a právnických osôb, ktoré upozorňujú na porušovanie všeobecne záväzných právnych predpisov uvedených v § 39 ods. 1 zákona SNR č. 51/1988 Zb. organizáciami, pri vykonávaní banskej činnosti alebo činnosti vykonávanej banským spôsobom, alebo inej činnosti upravenej týmto zákonom,
- vykonávajú správu úhrad za dobývacie priestory, úhrad za nerasty vydobyté z výhradných ložísk a úhrad za uskladňovanie plynov, alebo kvapalín v prírodných horninových štruktúrach a v podzemných priestoroch,
- plnia ďalšie úlohy vyplývajúce pre ne z banského zákona, zákona SNR č. 51/1988 Zb. a iných všeobecne záväzných právnych predpisov,
- vykonávajú štátnu správu na úseku prevencie závažných priemyselných havárií podľa zákona č. 261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Podľa § 70 zákona č. 58/2014 Z. z. OBÚ vykonáva hlavný dozor nad dodržiavaním tohto zákona. Pri výkone hlavného dozoru OBÚ:

- vykonáva prehliadky objektov, zariadení a pracovísk a pritom kontroluje plnenie povinností vyplývajúcich z tohto zákona a iných všeobecne záväzných právnych predpisov, ak upravujú výrobu výbušnín, výbušných predmetov a munície, ich používanie, skladovanie a evidenciu u výrobcu, dovozcu a predajcu, ako aj z iných všeobecne záväzných právnych predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, bezpečnosti technických zariadení a pracovných podmienok,
- vyšetruje príčiny vzniku závažného pracovného úrazu, ktorého dôsledkom nastala smrť alebo pri ktorom došlo k ťažkej ujme na zdraví, a vyšetruje príčiny vzniku havárie,
- nariaďuje odstrániť zistené závady a nedostatky,
- preskúmava bez zbytočného odkladu odôvodnenosť požiadavky odborového orgánu na prerušenie práce,
- dozerá, či oprávnená osoba riadne vedie evidenciu a registráciu pracovných úrazov, a vyhodnocuje zdroje a príčiny úrazovosti,
- overuje odbornú spôsobilosť v rozsahu určenom týmto zákonom a vydáva príslušné osvedčenia o odbornej spôsobilosti alebo oprávnenia o odbornej spôsobilosti a odoberá ich,
- objasňuje a prejednáva priestupky podľa všeobecného predpisu o priestupkoch,
- ukladá pokuty podľa § 78,
- nariaďuje nevyhnutné opatrenia na zaistenie bezpečnosti
- a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky,
- nariaďuje zastavenie prevádzky oprávnenej osobe alebo jej časti, prípadne jej technických zariadení v nevyhnutnom rozsahu až do odstránenia závad, ak ide o závady, ktoré zrejme a bezprostredne ohrozujú celospoločenský záujem.

- povoľuje trhacie práce, ohňostrojné práce a vyhľadávanie munície, predlžuje platnosť rozhodnutí o povolení trhacích prác, ohňostrojných prác a vyhľadávania munície, nariaďuje skúšobný odstrel,
- povoľuje umiestnenie stavby a užívanie, zrušenie alebo odstránenie skladov výbušnín, výbušných predmetov a munície, určuje ochranné pásmo skladu výbušnín, výbušných predmetov a munície a rozsah obmedzení v ochranných pásmach za podmienok určených v § 17 až 24,
- vedie evidenciu oprávnených osôb, ktorým vydali povolenie na vykonávanie trhacích prác alebo ohňostrojných prác, povolenie na odber výbušnín a povolenie na užívanie, zrušenie alebo odstránenie skladov výbušnín a evidenciu oprávnení strelmajstrov,
- povoľuje odber výbušnín a zasiela rovnopis povolenia na odber výbušnín vydaného podľa § 40 ods. 1 ministerstvu,
- v rámci dozornej činnosti preveruje podania osôb, oznámenia orgánov verejnej správy, ktoré upozorňujú na porušovanie všeobecne záväzných právnych predpisov,
- preveruje na základe vlastných poznatkov, na základe podania osôb, oznámenia orgánov verejnej správy, či osoba vykonávala alebo vykonáva činnosť bez oprávnenia, povolenia alebo súhlasu,
- kontroluje oprávnenie alebo osvedčenie pri predaji pyrotechnických výrobkov,
- plní ďalšie úlohy vyplývajúce mu z tohto zákona a iných všeobecne záväzných právnych predpisov.

Podľa § 24 zákona č. 514/2008 Z. z. o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov OBÚ:

- rozhodujú o povolení výnimky z niektorých ustanovení tohto zákona,
- rozhodujú o zaradení úložiska, ktorým je odval a odkalisko, vzniknuté pri banskej činnosti, do zodpovedajúcej kategórie,
- schvaľujú plán nakladania a jeho zmeny,
- povoľujú zriadenie, užívanie, zmeny a uzavretie úložiska, ktorým je odval a odkalisko, vzniknuté pri banskej činnosti,
- prijímajú oznámenia a správy prevádzkovateľov a nariaďujú potrebné opatrenia týkajúce sa úložiska, ktorým je odval a odkalisko, vzniknuté pri banskej činnosti, a zabezpečujú vypracovanie znaleckého posudku týkajúceho sa takéhoto odvalu a odkaliska,
- vydávajú súhlas s uzavretím úložiska, ktorým je odval a odkalisko, vzniknuté pri banskej činnosti, a nariaďujú vykonanie potrebných opatrení na takomto odvale a odkalisku po jeho uzavretí,
- prijímajú oznámenie prevádzkovateľa o vytvorení osobitného účtu na odvádzanie účelovej finančnej rezervy pre úložisko, ktorým je odval a odkalisko, vzniknuté pri banskej činnosti, každoročne kontrolujú výšku odvedených prostriedkov a vydávajú súhlas na čerpanie prostriedkov z tohto účtu,
- informujú ministerstvo o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že prevádzka úložiska, ktorým je odval a odkalisko, vzniknuté pri banskej činnosti, ktoré sú úložiskom kategórie A, alebo závažná havária vzniknutá na takomto odvale alebo odkalisku, môže mať významný cezhraničný vplyv,

- poskytujú potrebné údaje do informačného systému,
- sú orgánom štátneho dozoru,
- ukladajú pokuty,
- plnia ďalšie úlohy vo veciach nakladania s ťažobným odpadom podľa tohto zákona a podľa osobitných predpisov.

Podľa zákona č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon) OBÚ:

- vykonávajú kontrolu podľa osobitného predpisu dodržiavania ustanovení osobitných predpisov, tohto zákona a všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na základe tohto zákona,
- určujú podmienky a lehoty na vykonanie nápravy, ak zistia pri kontrole nedostatky pri uvedení látok, látok v zmesiach alebo látok vo výrobkoch alebo ich používaní podľa tohto zákona a osobitných predpisov,
- ukladajú nápravné opatrenia na odstránenie protiprávneho stavu podľa § 32 v oblasti používania látok, látok v zmesiach alebo látok vo výrobkoch; ak hrozí poškodenie zdravia alebo životného prostredia, alebo ak k nim už došlo, môže nariadiť zneškodnenie nebezpečnej látky alebo nebezpečnej zmesi alebo nebezpečného výrobku na náklady ich vlastníka, prípadne držiteľa, ak nie je známy vlastník, a ukladajú pokuty podľa § 33 až 35,
- zasielajú centru dostupné informácie, či sa prostredníctvom vynučovacích a monitorovacích činností nezistilo možné riziko registrovaných látok pre zdravie alebo životné prostredie,
- zasielajú Ministerstvu hospodárstva SR súhrnnú správu o výsledkoch vykonaných kontrol, uložených nápravných opatreniach a pokutách do 20. októbra 2011 a ďalšie súhrnné správy zašlú každých päť rokov od podania prvej správy.

Podľa § 20 ods. 4 zákona č. 258/2011 Z. z. o trvalom ukladaní oxidu uhličitého do geologického prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov OBÚ na úseku ukladania CO₂:

- určujú, menia alebo zrušujú chránené územia osobitných zásahov do zemskej kôry určené na zabezpečenie úložísk,
- vydávajú povolenia na ukladanie,
- zasielajú HBÚ odpis žiadostí o povolenie na ukladanie,
- predkladajú HBÚ odôvodnenie rozhodnutí o povolení na ukladanie,
- v prípade potreby aktualizujú zmeny v prevádzke úložiska,
- aktualizujú alebo rušia povolenie na ukladanie,
- vydávajú nové povolenia na ukladanie alebo uzatvorenie úložiska,
- vykonávajú činnosti podľa § 8 ods. 12, ak nevydajú nové rozhodnutie o povolení na ukladanie,
- vydávajú rozhodnutia o schválení plánu monitorovania,
- vydávajú rozhodnutia o schválení aktualizovaného plánu monitorovania,
- vykonávajú priebežné prehliadky úložných komplexov,
- vykonávajú následné prehliadky úložných komplexov,

- vydávajú rozhodnutia o schválení plánu nápravných opatrení,
- zabezpečujú vykonanie dodatočných nápravných opatrení,
- vydávajú rozhodnutia o schválení plánu pre etapu po uzavretí úložiska,
- vydávajú rozhodnutia o schválení aktualizovaného plánu pre etapu po uzavretí úložiska,
- zodpovedajú za splnenie povinností podľa § 14 ods. 6,
- vykonávajú práce po vydaní rozhodnutia o prechode povinností,
- povoľujú prístup podľa § 18,
- vytvárajú osobitný účet na prijímanie finančnej úhrady,
- rozhodujú o výške primeraného finančného zabezpečenia a finančnej úhrady,
- nariaďujú umožnenie prístupu a vykonanie potrebných opatrení,
- poskytujú HBÚ potrebné údaje do informačného systému ukladania,
- sprístupňujú informácie pre verejnosť,
- sú orgánom štátneho dozoru,
- ukladajú pokuty,
- plnia ďalšie úlohy podľa tohto zákona.